

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9Co/103/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2614206367
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2614206367.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Spálová a sudcov: JUDr. Anton Jaček a JUDr. Peter Duman, v právnej veci žalobkyne: Mgr. Eva Timár Myjavcová, správca so sídlom Šaľa, Štúrova 42, ustanovená za správcu úpadcu MLZ invest, s.r.o. so sídlom Trnava, Hlavná 29, IČO: 43 942 482, zastúpená advokátskou kanceláriou: Advokátska kancelária TIMAR & partners, s.r.o., so sídlom Šaľa, Štúrova 875, IČO: 36 866 296, proti žalovaným: 1. O. Z., nar. XX.XX.XXXX, adresa A., J. XXXX/XX A, 2. Z. Z., nar. XX.XX.XXXX, adresa A., J. XXXX/XX A, 3. Ing. O. G., nar. XX.XX.XXXX, adresa A., Y. XXXX/X, a 4. Z. G., nar. XX.XX.XXXX, adresa A., Y. XXXX/X, všetci zastúpení advokátom: JUDr. Ľubomír Vanek, so sídlom Skalica, Potočná 169/85, určenie neplatnosti záložnej zmluvy, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Senica z 31.08.2020, č. k. 4C/134/2014-504 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. žalobu zamietol a výrokom II. priznal žalovaným v 1. až 4. rade náhradu trov konania vo výške 100 %, s tým, že o trovách konania súd prvého stupňa rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku

2. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ust. § 3, § 39 Občianskeho zákonníka (zák. č. 40/1964 Zb. - ďalej len OZ), aj § 137 písm. c), a § 470 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z.z. (Civilného sporového poriadku - ďalej len CSP).

3. Prioritne súd skonštatoval, že vzhľadom na to, že žalobca podal žalobu o určenie neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva, bolo potrebné skúmať, či je takto podaná určovací žaloba prípustná v zmysle § 137 CSP. V prípade podanej žaloby sa podľa súdu jedná o žalobu podľa ust. § 137 písm. c) CSP, ktorý určuje, že žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu. Niet pochyb o tom, že aj keď ide o určovaciu žalobu, teda o žalobu o určenie neplatnosti právneho úkonu, táto nie je subsumovateľná pod ust. § 137 písm. d) CSP upravujúce určenie právnej skutočnosti. Nová koncepcia určovacích žalôb kreovaná prijatím Civilného sporového poriadku účinného od 01.07.2016 v podobe ustanovenia § 137 písm. c) a písm. d) CSP je totiž založená na tom, že určovací žaloba má smerovať k určeniu konkrétneho práva, a to k určeniu jeho existencie alebo neexistencie, ak na takomto určení je naliehavý právny záujem. Je samozrejme možné aj naďalej žalovať na určenie právnej skutočnosti, to je ale limitované prípustnosťou takejto žaloby vo väzbe na osobitný právny predpis, čo však nie je prípad súdnej veci.

4. Na základe vykonaného dokazovania a zisteného skutkového stavu veci vyvodil súd právny záver, že žaloba nebola podaná dôvodne a ako takej súd nemohol poskytnúť právnu ochranu. Pre tento záver rozhodujúcim a smerodajným v prvom rade zostalo, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno, že je vôbec

oprávnený takúto žalobu podať, keď nepreukázal svoju aktívnu vecnú legitímáciu. Žalobca tvrdil, že má voči žalovanému v 1.rade pohľadávku v celkovej výške 518.906,81 Eur s príslušenstvom, ktorú žalobca nadobudol na základe Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 22.02.2013 od postupcu - obchodnej spoločnosti IK-STAV, s.r.o., Dolný Kubín. Táto pohľadávka bola žalobcom spísaná do súpisu všeobecnej konkurznej podstaty úpadcu MLZ invest, s.r.o., Trnava. Žalovaní predložením Zmluvy o postúpení pohľadávky z 19.12.2011 uzatvorenej medzi postupcom IK-STAV s.r.o., Dolný Kubín a postupníkom spoločnosťou BBK AGRO, s.r.o., Senica, preukázali, že predmetná pohľadávka bola skôr postúpená medzi inými dvomi subjektmi (č.l. 39-42). Z uvedeného potom súdu vyplynulo, že Zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 22.02.2013 nemohla byť predmetná pohľadávka reálne prevedená na úpadcu MLZ invest, s.r.o. Trnava, nakoľko spoločnosť IK-STAV, s.r.o., Dolný Kubín nebola oprávnená postúpiť viac práv ako sama mala, keď v roku 2013 už danou pohľadávkou nedisponovala. Túto skutočnosť mal súd preukázanú tiež dôkazmi predloženými žalovanými, a to výpisy z účtu, ktorými bolo preukázané, že spoločnosť BBK AGRO, s.r.o. za postúpenie predmetnej pohľadávky preukázateľne zaplatila sumu 188.000,- eur a zároveň obdržala od postupcu originál zmenky zabezpečujúci danú pohľadávku. Naopak, žalobca, resp. úpadca MLZ invest, s.r.o. Trnava za uvedenú pohľadávku, od ktorej odvíja svoju aktívnu vecnú legitímáciu, nezaplatil vôbec, originálom zmenky nedisponuje, k poznaniu čoho súd dospel tým, že na preukázanie tejto skutočnosti žalobca súdu neponúkol žiadny relevantný dôkaz. Už z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu bolo na mieste zamietnutie predmetnej žaloby. Súd sa stotožnil s obranou žalovaných, že doposiaľ nebolo žiadnym autoritatívnym orgánom prejedikované, že by Zmluva o postúpení pohľadávky z roku 2011 uzatvorená medzi postupcom IK-STAV s.r.o. Dolný Kubín a postupníkom spoločnosťou BBK AGRO, s.r.o. Senica bola neplatná, preto je nevyhnutné v zmysle právneho poriadku SR takúto zmluvu považovať za platnú. V neposlednom rade boli žalovanými súdu predložené rozhodnutie Okresného súdu Trnava sp.zn. 36K/17/2018 - 287 zo dňa 26.07.2019 (č.l. 449) v spojitosti s uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 22.10.2019, č.k. 1CoKR/64/2019 - 399 a uznesením Najvyššieho súdu SR v Bratislave č.k. Obdo/12/2020 zo dňa 12.05.2020, v ktorých bola pohľadávka, o ktorú žalobca opiera svoju aktívnu vecnú legitímáciu označená za spornú. Súd ďalej uviedol, že žalobcovi sa nepodarilo preukázať ani, že Záložná zmluva a Zmluva o pôžičke sú neplatné. Vykonaním dokazovaním, a to najmä čestným vyhlásením Mgr. Z. K. zo dňa 02.11.2017 (č.l. 191 spisu) súd mal preukázané, že Záložná zmluva a Zmluva o pôžičke boli platne uzavreté, keď uvedený advokát, znály práva, zrejme súc si vedomý právnych následkov prípadného nepravdivého čestného vyhlásenia potvrdil, že za jeho osobnej fyzickej prítomnosti bola Zmluva o pôžičke zo dňa 28.03.2007 podpísaná zo strany všetkých zmluvných strán a súčasne prišlo k fyzickému odovzdaniu a prevzatíu finančnej hotovosti vo výške 4.000.000,- Sk od veriteľov dlžníkmi. Nakoľko išlo v tom čase o vysokú čiastku s dohodnutým splátkovým kalendárom, s cieľom zabezpečiť poskytnutú pôžičku, poskytol zmluvným stranám i právne služby spojené s vypracovaním Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam, ktorá bola následne vyhotovená a datovaná dňa 21.09.2007. Týmto listinným dôkazom boli podporené a preukázané tvrdenia všetkých žalovaných o okolnostiach pri uzatváraní Záložnej zmluvy a Zmluvy o pôžičke, ktorej platnosťou sa súd zaoberal v rámci riešenia prejudiciálnej otázky. Súd uzatvoril, že všetky ostatné listinné dôkazy, a iné dôkazy, ktorými žalobca zahltil súd a sú súčasťou spisu, boli nadbytočné a ako takými sa súd v ďalšom nezaoberal a nevyhodnocoval ich vplyv na konečné rozhodnutie vo veci. Nie je povinnosťou súdu vyhodnocovať všetky stranami predložené dôkazy, ale len tie, ktoré postačujú k tomu, aby vo veci mohlo byť rozhodnuté.

5. V závere odôvodnenia súd poukázal na to, že ak záložní veritelia (žalovaní v 3. a 4.rade) doteraz neuplatnili svoje právo zo Záložnej zmluvy, a to napriek tomu, že im záložní dlžníci (žalovaní v 1. a 2.rade) doteraz pôžičku nevrátili ani sčasti, by išlo o predčasné uplatnenie práva, pretože medzi veriteľmi a dlžníkmi prišlo k uzatvoreniu Dodatku k zmluve o pôžičke dňa 01.03.2012, podľa ktorého je pôžička splatná do 31.03.2022.

6. O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 2 CSP tak, že priznal právo na ich náhradu v celom rozsahu žalovaným s tým, že o výške náhrady bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

7. Proti tomuto rozsudku v celom jeho rozsahu, podala odvolanie žalobkyňa, pričom uplatnila odvolacie dôvody v zmysle § 365 ods. 1 písm. a), b), d), e), f), h) CSP a navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v celom rozsahu zmenil tak, že žalobe vyhovie, alt. aby napádaný rozsudok v celom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na nové konanie a rozhodnutie, pričom si zároveň uplatnil plnú náhradu trov konania.

8. Žalobkyňa ako prvé uviedla, že nesprávnosť právneho názoru súdu prvej inštancie o neexistencii naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení je zrejmá z toho, že žaloba bola podaná na okresný súd ešte v roku 2014 t.j. za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Podmienky procesnej prípustnosti takejto žaloby bol súd prvej inštancie oprávnený skúmať len a výlučne podľa OSP (§ 470 ods. 2 veta prvá C. s. p.), čo však neurobil, keď v bode 18 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odkazuje na úpravu uvedenú v ust. § 137 CSP a novú koncepciu určovacích žalôb podľa CSP, čo je procesne neprípustné a odporuje ustálenej judikatúre dovolacieho súdu in concreto napr. uznesenie NS SR sp. zn. 6 Cdo 15/2017, sp. zn. 6 Cdo 30/2018 a 5 Obo 12/2018. Súd mal žalobu ako úkon strany sporu podľa ust. § 470 ods. 2 CSP posudzovať podľa účinkov a podmienok uvedených v OSP v znení účinnom v čase ich uskutočnenia, čo však neurobil. Takýto postup je ústavne nekonformným výkladom danej normy. Žalobkyňa preukázala vedenie všetkých exekučných konaní, na ktoré sa odvolávala v žalobnom návrhu, čím zároveň osvedčila aj to, že je majiteľom predmetnej pohľadávky (tzv. svoju aktívnu vecnú legitímáciu) a aj naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Naliehavý právny záujem na podanej žalobe je daný tým, že sporná záložná zmluva resp. záložné právo, ktoré bolo na jej základe zapísané v katastri nehnuteľností, bráni úspešnému vymoženiu pohľadávky žalobkyne.

9. V ďalšej časti odvolania žalobkyňa namietala záver súdu o neexistencii aktívnej legitímácie žalobcu. Otázkou aktívnej legitímácie sa súd prvej inštancie zaoberal už v uznesení, č.k. 4C/134/2014-132, ktoré bolo potvrdené uznesením dovolacieho súdu, č.k. 24Co/143/2016-151, v ktorých súdy zhodne uviedli, že dovoľávať sa absolútnej neplatnosti právneho úkon môže každý, a teda sám súd už počas konania v týchto procesných rozhodnutiach ustálil aktívnu vecnú legitímáciu žalobcu, a preto jej spochybnenie v rozsudku v merite veci bez toho, aby boli dané iné podstatné skutkové tvrdenia (zmenil sa skutkový stav) zakladá arbitrárnosť a nepreskúmateľnosť rozsudku vo veci samej. Zdôraznila, že tento nesprávny postup súdu pri hodnotení dôkazov predložených zo strany žalobcu viedol k prijatiu nesprávneho názoru o neexistencii naliehavého právneho záujmu a o neexistencii aktívnej vecnej legitímácie žalobcu. Zároveň z tejto skutočnosti je zrejmé, že súd rozhodol na základe podkladov, ktoré nie sú súčasťou spisu, čo z napadnutého rozhodnutia činí arbitrárne rozhodnutie. Ďalej žalobkyňa uviedla, že argumentácia žalovaných o tom, že na základe zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 19.12.2011 sa mala vlastníkom pohľadávky stať spoločnosť BBK AGRO s.r.o., pričom doposiaľ nebolo v žiadnom konaní určené, že táto zmluva je neplatná, neobstojí. S touto námietkou sa Okresný súd Senica správne vysporiadal v uznesení sp. zn. 10Er/434/2014 - 53 zo dňa 12.12.2014 tak, že tieto námietky zamietol ako nedôvodné (pozn: spis sp. zn. 10Er/434/2014 bol pripojený a listiny z neho vykonané ako dôkaz čítaním).

10. V ďalšom bode odvolania žalobkyňa poukázala, že pokiaľ by bolo pravdivé tvrdenie žalovaných o tom, že pohľadávka bola postúpená, potom by celkom iste spoločnosť BBK AGRO s.r.o. podala návrh na zámenu oprávneného v rámci týchto exekučných konaní, čo do dnešného dňa p. Šedivý ani táto spoločnosť neurobila. (pozn: v takom prípade, by musela byť k návrhu na zmenu účastníkov predložená súdu aj listina originál zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 19.12.2011, ktorý by bolo možné podrobiť znaleckému dokazovaniu, čo sa však do dnešného dňa nestalo). Neobstojí názor súdu, že ak nebola žiadnym orgánom vyslovená neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky medzi postupcom IK-STAV s.r.o. a postupníkom spoločnosťou BBK AGRO, s.r.o., je platným právnym úkonom, nemôže obstať. Žalobca uvádza, že skutkové súvislosti uvedené vyššie, je potrebné dať do racionálneho kontextu a vyhodnotiť ich v jednotlivosti a súhrne aj s poukazom na skutočnosť, že takáto zmluva je iba súkromná listina, ktorej pravosť, ak bola spochybnená, je povinný preukazovať ten, kto si z nej vyvodzuje pre seba priaznivejšie následky, čo v danom prípade sú práve žalovaní. Súd nekriticky prevzal názor žalovaných a neskúmal v tejto súvislosti pochybnosti vznesené stranou žalobcu, najmä čo do tvrdenia, že pravosť tejto listiny bola spochybnená, a v tejto súvislosti sa nevysporiadal s tvrdeniami svedka JUDr. O. na pojednávaní dňa 04.04.2019, a listinami, ktoré svedok súdu predložil dňa 04.04.2019. Poukázala na uznesenie NS SR z 24.2.2010 sp. zn. 4Cdo 13/2009 a v tejto súvislosti dodala, že dôkazná povinnosť vo vzťahu k preukázaniu existencie a pravosti takejto zmluvy o postúpení pohľadávky prešla na žalovaných, a súd nesprávne aplikoval negatívnu dôkaznú teóriu, a nedôvodne preniesol dôkazné bremeno na žalobcu.

11. Žalobkyňa tiež namietala, že súd nekriticky uveril účelovým tvrdeniam žalovaných o existencii Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 19.12.2011, aj keď títo nikdy nedoložili jej originál, a to žiadnemu súdu, či orgánu. Nič na tom, nemení ani tvrdenie, že žalovaní mali preukázať zaplatenie odplaty za postúpenie

v sume 188 00,- Eur, avšak súd prvej inštancie nesprávne platby priradil ako odmenu za postúpenie pohľadávky na základe zmluvy predloženej žalovanými, avšak už nezohľadnil, že suma 188 000,- Eur sa týka úhrady na základe zmluvy uzatvorenej medzi IK-STAV s.r.o. a s Factoring Slovenskej sporiteľne, a.s. zo dňa 25.11.2011, inak by totiž Factoring Slovenskej sporiteľne, a.s. musel sumu 188.000,- Eur obdržať 2x (aj od IK_ STAV s.r.o. aj od BBK AGRO s.r.o.), čo sa však nestalo. Žalobca má za to, že pohľadávka patrí do majetku podliehajúceho konkurzu, pretože bola do konkurznej podstaty spísaná a doposiaľ z konkurznej podstaty nebola na základe právoplatného súdneho rozhodnutia (ani iného titulu) vylúčená. Samo vedenie účelového konania na OS Trnava pod sp. zn. 23Cbi/5/2015 nemá akýkoľvek vplyv na existenciu aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v rámci tohto konania. Táto pohľadávka bude vždy patriť do konkurznej podstaty žalobcu (MLZ INVEST s.r.o.) a to až do jej prípadného vylúčenia súdom, v rámci osobitného konania - excindačného konania, pričom sa tak doposiaľ nestalo. Zdôraznila tiež, že súd už bližšie v rozsudku neuvádza prečo nechal do úvahy listiny predložené žalobcom a svedkom JUDr. O., ako aj výpoveď svedka J., ktoré skutočnosti v jednotlivosti a súhrne spochybnili skutočnosti vyplývajúce len z jedného čestného prehlásenia Mgr. Z. K. (iba z jednej listiny, nakoľko čestné prehlásenie je iba listina), kde na opačnej strane stojí penzum listín a výpovede svedkov.

12. V závere odvolania zhrnula, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je arbitrárne, nakoľko súd v konaní absolútne prehliadal dôkazy a skutkové (i časové) okolnosti, ktoré svedčili v prospech žalobcu a prihliadal len na ničím nepodložené a neosvedčené tvrdenia žalovaných. V odôvodnení rozhodnutia súdu v napadnutej časti chýba logické vysvetlenie, k akým skutkovým zisteniam došiel, ktorú právnu normu a z akých dôvodov aplikoval a ako ju interpretoval, a to najmä pri otázke právneho posúdenia veci (otázke neplatnosti predmetnej zmluvy, otázky NPZ žalobcu a existencie aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcu), keď súd arbitrárne rozhodol o zamietnutí žaloby žalobcu. V odôvodnení napadnutého rozsudku nedal presvedčivú a jasnú odpoveď na podstatné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Neuviedol, ako dôkazy vyhodnotil jednotlivito a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, čo vyšlo za konania najavo a ako vec právne posúdil (primerane uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27.06.2012, sp. zn. 5 Obo 48/2012).

13. Žalovaní vo svojom písomnom vyjadrení k doručenému odvolaniu žalobkyne navrhli, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil, a aby zaviazal žalobkyňu k náhrade trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. Úvodom odkázali na všetky svoje prednesy a vyjadrenia pred súdom prvej inštancie, ktorých sa pridriavajú. Rozhodnutie súdu považujú za vecne správne, a to najmä s poukazom na evidentnú a súdom správne vyhodnotenú absenciu naliehavého právneho záujmu žalobcu. Súd správne aplikoval CSP a s nim spojil správne procesnoprávne následky. Poukázali na § 137 písm. d) CSP a majú za to, že v prejednávanom prípade je nesporné, že žalobca žaluje určenie právnej skutočnosti (neplatnosti záložnej zmluvy), avšak táto možnosť nie je stanovená v osobitnom predpise, preto je zo zákona takáto žaloba neprípustná, a bola súdom správne a zákonne zamietnutá. Poukázali tiež na rozsudok NS SR z 23.05.2019, sp. zn. 5Obo/12/2018, kde súd prijal záver, že správca nemôže mať naliehavý právny záujem na určení neplatnosti právneho úkonu, nakoľko nemôže pociťovať neistotu svojho postavenia alebo ohrozenia správcu pri zaisťovaní a vykonávaní spisu majetku úpadcu. Dokonca aj v prípade, keď platí obecná zásada, podľa ktorej ak je žalovaný zapísaný v katastri nehnuteľnosti ako vlastník sporných nehnuteľností a žalobca toto vlastníctvo spochybňuje, má žalobca naliehavý právny záujem na určení svojho vlastníckeho práva, v prípade správcu úpadcu túto všeobecnú zásadu použiť nemožno. Správca totiž vystupuje ako osoba, ktorej úlohou je len speňaženie majetku patriaceho do podstaty. O to viac v zmysle zhora zmieneného rozhodnutia musí platiť záver, že správca nemôže mať ani naliehavý právny záujem na určení neplatnosti akéhokoľvek úkonu, keďže jediným relevantným nástrojom správcu pre zabezpečenie majetku do podstaty je jeho zápis do súpisu konkurznej podstaty. Náplň činnosti správcu je zistiť majetok, spísať majetok a speňažiť za účelom uspokojenia veriteľov úpadcu, je skorej záujmom veriteľov úpadcu o zapísanie čo najviac vecí do majetkovej podstaty úpadcu za účelom čo najväčšieho uspokojenia veriteľov, ale správca nie je zástupca veriteľov, ale úpadcu. K argumentácii žalobkyne, že prechádza dôkazná povinnosť vo vzťahu preukázania existencie pravosti zmluvy o postúpení pohľadávok na žalovaných, v prípade keď jej pravosť žalobca poprie len ústne, ktorý navyše nie je zmluvnou stranou, túto považujeme za mylnú a rozhodnutie, na ktoré poukazuje (NS SR sp. zn. 4Cdo/13/2009) nepriliehavé. Žalovaní podrobne vysvetlili a preukázali ako platnosť a realnosť zmluvy o pôžičke, tak zmluvy o zriadení záložného práva, tak postúpenie pohľadávky a úhradu za postúpenie.

14. Ďalšie podania v odvolacom konaní strany do spisu nedoručili.

15. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil podľa obsahu podania (§ 124 ods. 1 CSP) zákonom prípustné odvolacie dôvody [§ 365 ods. 1 s výnimkou písm. a), b), d), e), f) a h) CSP], preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), po preskúmaní zákonnosti a vecnej správnosti rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné, v dôsledku čoho je nevyhnutné napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť [§ 389 ods. 1 písm. c) CSP] a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

16. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, s poukazom na rozsah odvolania a žalobkyňou uplatnenú odvolaciu argumentáciu, bolo v podstate posúdiť, či súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobkyňi, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Nesprávny procesný postup vidí žalobkyňa v nepreskúmateľnom odôvodnení, v ktorom chýba logické vysvetlenie, k akým skutkovým zisteniam súd prvej inštancie dospel, ktorú právnou normu a z akých dôvodov aplikoval a ako ju interpretoval, a to najmä pri otázke právneho posúdenia veci (otázke neplatnosti predmetnej zmluvy, otázke naliehavého právneho záujmu žalobkyne a existencie aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobkyne).

17. Žalobkyňa napadnutému rozsudku v podstate vytýka, že je v tomto rozsahu nedostatočne odôvodnený. Právo na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jednou zo súčastí základného práva na spravodlivý proces, zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Toto právo je podľa judikatúry Ústavného súdu SR implikované aj v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Práve odôvodnenie je tou časťou rozhodnutia, v ktorej súd vysvetľuje, akým spôsobom a z akých dôvodov dospel ku konkrétnemu rozhodnutiu. Je to predovšetkým neúspešná strana, ktorá má záujem na dostatočnom odôvodnení, pretože len vtedy má skutočnú možnosť namietat konkrétne skutkové alebo právne závery súdu pri uplatňovaní prípadných opravných prostriedkov. Podľa ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, zaoberať sa najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko). Rovnako podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08). Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a

presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá so všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj so špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov.

18. Základné náležitosti odôvodnenia rozsudku upravuje Civilný sporový poriadok v § 220 ods. 2, ktorý o. i. vyžaduje, aby súd jasne a výstižne vysvetlil, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Dôraz sa kladie aj na presvedčivosť odôvodnenia rozsudku. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa teda súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen odkazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež na právne závery, ktoré prijal. Právne závery súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav.

19. Napadnutý rozsudok však požiadavkám § 220 ods. 2 CSP nevyhovuje. V preskúmvanej veci došlo podľa názoru odvolacieho súdu postupom a rozhodnutím súdu prvej inštancie k naplneniu odvolacieho dôvodu podľa § 365 písm. b) CSP, ktorý spočíva v nedostatočnom až nezrozumiteľnom odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie v podstatných otázkach, od zodpovedania ktorých záviselo správne rozhodnutie veci.

20. Prvoinštančný súd sa nedostatočne vysporiadal s podrobnou argumentáciou žalobkyne, ktorou odôvodňovala prípustnosť ňou podanej určovacej žaloby. Súd prvej inštancie sa vo svojom rozhodnutí (bod 18) obmedzil len na všeobecné úvahy o prípustnosti žalôb o určenie, či to právo je alebo nie je [§ 137 písm. c) CSP], a žalôb o určenie právnej skutočnosti [§ 137 písm. d) CSP]. Konštatoval, že žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu nie je subsumovateľná pod ust. § 137 písm. d) CSP a uzavrel, že ide o žalobu § 137 písm. c)

CSP. V súvislosti s týmto druhom žalôb pritom sám zdôraznil, že túto otázku je nevyhnutné skúmať, no vzápätí svoje všeobecné úvahy nijako neaplikoval na okolnosti posudzovanej veci a nevyvodil z nich v podstate žiadny právny záver. Navyše, to, že žalobu vyhodnotil ako žalobu podľa § 137 písm. c) CSP, naráža na ostatnú časť odôvodnenia napadnutého rozsudku, pretože v tej sa súd prvej inštancie otázkou naliehavého právneho záujmu vôbec nezaobera. Jeho odôvodnenie je zmätočné, o čom svedčí aj to, že aj žalobkyňa v odvolaní vychádzala z predpokladu, že súd prvej inštancie žalobu zamietol (okrem iného) aj z dôvodu, že žalobkyňa nepreukázala naliehavý právny záujem na určení neplatnosti záložnej zmluvy.

21. Odvolací súd považuje za prínosné pripomenúť súvisiacu judikatúru najvyššieho súdu, podľa ktorej novú právnu úpravu prípustnosti žalôb podľa § 137 CSP treba v zmysle § 470 ods. 1 CSP aplikovať aj na konania začaté a neskončené pred dňom nadobudnutia účinnosti CSP, ak nie je v CSP uvedené inak (napr. v ust. § 470 ods. 2 CSP). CSP oproti pôvodnej právnej úprave v OSP rozlišuje žaloby na určenie práva [§ 137 písm. c) CSP] a žaloby na určenie právnej skutočnosti [§ 137 písm. d) CSP]. Pri žalobách na určenie práva nová právna úprava zotrvala na preukázaní naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení (s výnimkou, ak tento naliehavý záujem vyplýva z osobitného predpisu). Pri žalobách na určenie právnej skutočnosti podmienila nová právna úprava možnosť ich podania vtedy, ak požadované určenie právnej skutočnosti vyplýva z osobitného predpisu. Podľa novej právnej úpravy nie je možné žalovať neplatnosť právnych úkonov, ak to nevyplýva z osobitného predpisu. Ak táto právna úprava nebola v čase podania žaloby účinná, súd musí úkony strán sporu (§ 470 ods. 2 CSP) posudzovať podľa účinkov a podmienok uvedených v OSP v znení účinnom v čase ich uskutočnenia. V takýchto prípadoch treba preto osvedčiť naliehavý právny záujem výlučne vo vzťahu k pôvodne predvídanému postupu v ust. § 80 písm. c) OSP (pozri rozhodnutia NS SR 9Cdo/7/2021, sp. zn. 6Cdo/15/2017, sp. zn. 6Cdo/30/2018, 4Cdo/17/2019 a 5Obo/12/2018).

22. Pri posudzovaní prípustnosti žaloby a danosti naliehavého právneho záujmu treba teda vychádzať z toho, že žaloba bola podaná na súde prvej inštancie dňa 10.07.2014, t. j. za účinnosti OSP. Podľa právnej úpravy platnej do 30.06.2016 bolo podľa § 80 OSP možné žalobou uplatniť, aby sa rozhodlo

najmä a) o osobnom stave (o rozvođe, o neplatnosti manželstva, o určení, či tu manželstvo je alebo nie je, o určení rodičovstva, o osvojení, o spôsobilosti na právne úkony, o vyhlásení za mŕtveho); b) o splnení povinnosti, ktorá vyplýva zo zákona, z právneho vzťahu alebo z porušenia práva; c) o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem. Súdna prax pritom pozná meritórne rozhodovanie žalobách o určenie neplatnosti právneho úkonu (zmluvy) a považuje ich za žaloby podľa § 80 písm. c) OSP (pozri. napr. rozhodnutia NS SR sp. zn. 4Cdo/56/2009, či sp. zn. 2Cdo/252/2009).

23. Pre úplnosť treba tiež dodať, že nesprávne posúdenie otázky naliehavého právneho záujmu tak, že tento nie je daný, znamená vo svojich dôsledkoch odopretie súdnej ochrany a teda popretie samej podstaty základného práva na súdnu ochranu. Vyplýva to zo skutočnosti, že súd rozhodne o žalobe bez skúmania jej podstaty (ÚS SR sp. zn. II. ÚS 137/2008). Súdny sú preto povinné venovať otázke naliehavého právneho záujmu ako nevyhnutného procesného predpokladu úspešnosti určovacej žaloby náležitú pozornosť a posúdiť ju zo všetkých do úvahy prichádzajúcich hľadísk.

24. Žalobkyňa svoj naliehavý právny záujem na podanej žalobe odôvodňovala tým, že sporná záložná zmluva (resp. záložné právo, ktoré bolo na jej základe zapísané v katastrí nehnuteľností) bráni úspešnému vymoženiu pohľadávky žalobkyne (resp. úpadcu), ktorá je predmetom exekúcie, a odkazovala pritom na exekúcie vedené u súdneho exekútora Mgr. Mariána Kráľa pod sp. zn. EX 262/12, EX 269/12 a EX 47/2014. Súd prvej inštancie ale tieto tvrdenia žalobkyne v napadnutom rozsudku ignoroval a nijako nevyhodnocoval. Z rozsudku, ktorým súd prvej inštancie žalobu zamietol, teda nemožno vyvodiť, ako súd prvej inštancie vyriešil otázku naliehavého právneho záujmu. Možno sa len domnievať, že ju neuzavrel, alebo ju vyhodnotil tak, že nie je daný. Odôvodnenie neposkytuje žiadne vysvetlenie, prečo súd prvej inštancie takto postupoval.

25. Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie si povinnosti, ktoré mu ukladá § 220 ods. 2 CSP riadne nespĺnil. Tým znemožnil žalobkyňu, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva (právo účinne sa proti rozsudku brániť vecnou argumentáciou v odvolaní). Takéto pochybenie súdu dosahuje už v zmysle citovanej judikatúry takú intenzitu, že ním zároveň dochádza k porušeniu práva žalobkyne na spravodlivý proces, ako to aj dôvodne namietala v odvolaní v súlade s § 365 ods. 1 písm. b) CSP.

26. Z hľadiska procesnej ekonómie považuje odvolací súd za nevyhnutné vyjadriť svoj názor, že rozsudok NS SR z 23.05.2019, sp. zn. 5Obo/12/2018, na ktorý odkazovali žalovaní vo vyjadrení k odvolaniu, sa týka posúdenia existencie naliehavého právneho záujmu správcu v konaní o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti poňatej do súpisu majetku podstat (§ 76 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurzne a reštrukturalizácii). V prejednávanej veci ide ale o špecifickú situáciu. Žalobkyňa sa totiž nedomáha určujúceho výroku týkajúceho sa majetku poňatej do súpisu - pohľadávky, ale určenia neplatnosti právneho úkonu - záložnej zmluvy, ktorý založil prekážku brániacu v speňažovaní tohto majetku v súpise. Závery obsiahnuté v citovanom rozsudku a v rozhodnutiach, na ktoré ďalej odkazuje, tak nie sú na prejednanú vec bez ďalšieho uplatniteľné.

27. Prvoinštančný súd ale nezamietol žalobu (zrejme) len z dôvodu neexistencie naliehavého právneho záujmu, ale pre nepreukázanie aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne, s čím súvisela aj jej druhá odvolacia námietka. Hoci naplnenie odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP už samotné odôvodňuje v danej veci rozhodnutie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP, na účely ďalšieho procesného postupu súdu prvej inštancie v záujme zachovania hospodárnosti konania považuje odvolací súd za vhodné vyjadriť sa aj k tejto otázke.

28. Pod vecnou legitímáciou, či už aktívnou alebo pasívnou sa vo všeobecnosti v rozumie oprávnenie alebo povinnosť strán vyplývajúca z hmotného práva. Vecnú legitímáciu má tá zo strán, ktorej svedčí stav z hmotného práva, teda kto je nositeľom subjektívneho práva (aktívna vecná legitímácia) alebo nositeľom subjektívnej povinnosti vyplývajúcej z hmotného práva (pasívna vecná legitímácia), o ktorých sa v konaní rozhoduje.

29. Žalobkyňa ako správkyňa pri podávaní žaloby vychádzala z toho, že pohľadávku, ktorá je predmetom exekúcie, nadobudol úpadca na základe zmluvy o postúpení pohľadávok z 22.02.2013 od postupcu - obchodnej spoločnosti IK - STAV, s.r.o. Žalobkyňa túto pohľadávku poňala do súpisu všeobecnej

konkurznej podstaty úpadcu, ktorý bol zverejnený v OBV č. 98/2014 zo dňa 26.05.2014 s tým, že dňom vykonania súpisu tejto pohľadávky do súpisu všeobecnej konkurznej podstaty je žalobkyňa oprávnená s týmto majetkom disponovať a nakladať. Pohľadávka vznikla uplatnením zmenky vystavenej spoločnosťou C.V.S. Senica, spol. s r.o., ako vystaviteľom a podpísanou avalistami, a to spoločnosťou Futsalclub Patrik Senica, s.r.o., žalovaným 1 a žalovanou 2 vystavenou v prospech spoločnosti Factoring Slovenskej sporiteľne, a.s., ako remitentovi. Žalovaní sa bránili tým, že IK - STAV, s.r.o., postúpila predmetnú pohľadávku už skôr a na iný subjekt. Odkázali na zmluvu o postúpení pohľadávky z 19.12.2011, na základe ktorej túto pohľadávku nadobudla BBK AGRO, s.r.o., ktorá ju následne (31.12.2011) započítala, takže pohľadávka už ani neexistuje. Súd prvej inštancie sa stotožnil s touto obranou žalovaných a doplnil, že doposiaľ nebolo v žiadnom konaní určené, že táto zmluva postúpení pohľadávky z 19.12.2011 je neplatná. Vyvodil z toho záver, že žalobkyňa nepreukázala svoju aktívnu vecnú legitimitáciu na podanie žaloby. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku ale nie je vôbec zrejmé, akým spôsobom sa súd prvej inštancie vysporiadal s podstatnými argumentami žalobkyne, ktorými táto spochybňovala platnosť spornej zmluvy o postúpení pohľadávky z 19.12.2011. Nanajvýš sa možno z (predposlednej vety bodu 19) rozsudku dozvedieť, že súd prvej inštancie nevykonal dokazovanie „ostatnými listinnými dôkazmi, ani inými dôkazmi, ktorými žalobca zahltil súd a sú súčasťou spisu, pretože boli nadbytočné“ a „nevýhodnocoval ich vplyv na konečné rozhodnutie vo veci“. Takýto postup prvoinštančného súdu ale nie je správny. V rozhodnutí súdu musí byť jasne a zrozumiteľne vysvetlený myšlienkový postup súdu vo všetkých, pre posúdenie veci významných otázkach. Ak rozhodnutie súdu nemá uvedené náležitosti, je nepreskúmateľné.

30. Už z citovaného ustanovenia § 220 ods. 2 CSP plynie súdu povinnosť v odôvodnení o. i. uviesť, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, či prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy. Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo (§ 191 ods. 1 CSP). Napadnutý rozsudok ale neumožňuje spoznať, ktoré žalobkyňou navrhované dôkazy súd nevykonal, a neobsahuje ani hodnotenie výsluchov svedkov, ktoré súd prvej inštancie v konaní dokonca vykonal (porov. bod 3 napadnutého rozsudku).

31. Žalovaní predložili zmluvu o postúpení pohľadávok z 19.12.2011, na základe ktorej spochybňovali aktívnu vecnú legitimitáciu žalobkyne odvodenú z neskoršej zmluvy o postúpení pohľadávok z 2013. Keďže ju predložili vo forme súkromnej listiny, nemožno s ňou spájať rovnaký dôkazný účinok, aký majú verejné listiny podľa § 205 CSP, takže jej pravosť a pravdivosť sa nepredpokladá. Keďže žalobkyňa poprela pravosť a pravdivosť (správnosť) tejto zmluvy, dôkazné bremeno zaťažovalo žalovaných (neležalo na protistrane, ako by to bolo v prípade verejných listín). V tejto súvislosti žalovaní navrhovali dokazovanie výsluchom svedka JUDr. O. a B. K.. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie výsluchom svedka O. (č. l. 351) a oboznámil aj výpoveď svedka K. (č. l. 402) v inom konaní. Napadnutý rozsudok ale neobsahuje žiadne hodnotenie poznatkov získaných z týchto výsluchov. Tieto výsluchy súd prvej inštancie vôbec nepremietol do odôvodnenia svojho rozhodnutia a ani nevysvetlil, z akého dôvodu by výpovede týchto dvoch svedkov nemali byť pre rozhodnutie podstatné. Títo svedkovia pritom vypovedali o skutočnostiach, ktoré sú spôsobilé spochybniť platnosť zmluvy o postúpení pohľadávok z 19.12.2011. Pre ilustráciu prvoinštančný súd úplne odignoroval tvrdenie svedka O., že túto zmluvu o postúpení pohľadávok v skutočnosti nepodpísal a ani nemal od postupcu (IK - STAV, s.r.o.) splnomocnenie na takýto úkon (č. l. 351 rub). Žiadnu pozornosť nevenoval ani výpovedi svedka K., ktorý o. i. vypovedal, že hoci bol v danom čase konateľom IK - STAV, s.r.o., o postúpení pohľadávky na BBK AGRO, s.r.o. v roku 2011 nič nevie (č. l. 402).

32. Z odôvodnenia tiež nie je zrejmé, ako sa súd prvej inštancie vysporiadal s námietkou žalobkyne, že dôkazy o tom, že BBK AGRO s.r.o. zaplatila za postúpenie pohľadávky sumu 188.000,- Eur (č. l. 303), svedčia o tom, že sa týkali úplne inej zmluvy, konkrétne zmluvy z 25.11.2011 (č. l. 403), ktorú uzavrel Factoring Slovenskej sporiteľne, a.s., s IK - STAV, s.r.o. Ak platné postúpenie prvoinštančný súd vyvodzoval aj z okolnosti, že BBK AGRO s.r.o. za postúpenú pohľadávku zaplatila, bolo nepochybne jeho povinnosťou vysporiadať sa aj s touto námietkou.

33. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku nevyplýva, z akého dôvodu považoval súd prvej inštancie pri posudzovaní aktívnej vecnej legitimitácie žalobkyne za rozhodujúcu skutočnosť, že žalobkyňa (resp. úpadca) originálom zmenky nedisponuje a že za postúpenie pohľadávky nezaplatila. V tejto súvislosti neučinil žiadne skutkové ani právne závery, z ktorých by bolo možné vyvodiť, že ide o okolnosti

rozhodujúce pre posúdenie platnosti žalobkyňou predloženej zmluvy o postúpení pohľadávok z roku 2013.

34. Odvolací súd nerozumie odôvodneniu napadnutého rozsudku ani v časti, kde prvoinštančný súd vyslovil názor, že zmluvu o postúpení pohľadávky z roku 2011 je nevyhnutné v zmysle právneho poriadku SR považovať za platnú, pretože doposiaľ nebolo žiadnym autoritatívnym orgánom prejednané, že by bola neplatná. Z odôvodnenia rozsudku nevyplýva, čo mohlo byť zdrojom pre takýto záver. Prvoinštančný súd síce odkazuje na „právny poriadok SR“, no konkrétne právne predpisy, prípadne judikatúru, ktorú pri svojich úvahách použil, neodhalil. Odvolací súd sa domnieva, že dôvodom je, že takého predpisy ani judikatúra jednoducho neexistujú. Zrejme mal prvoinštančný súd na mysli doktrínu preferencie platnosti právneho úkonu, ale tá vôbec nebráni tomu, aby platnosť úkonu súd vyhodnotil. Práve naopak, je prvoradou úlohou súdu podrobiť právny úkon, ktorého platnosť niektorá zo strán namieta, skúmaniu z hľadiska jeho možnej neplatnosti. Na túto úlohu nemôže jednoducho rezignovať konštatovaním, že keď neplatnosť právneho úkonu ešte žiadny iný súd alebo orgán neprejednal. Takáto úvaha je v rozpore s § 193 a § 194 CSP a nedáva zmysel aj preto, že súd predsa nemôže byť viazaný neexistenciou iného rozhodnutia.

35. V tejto súvislosti je opodstatnená aj námietka žalobkyne, že otázkou zmluvy o postúpení pohľadávok z roku 2011 sa zaoberal už Okresný súd Senica v uznesení z 12.12.2014, č. k. 10Er/434/2014-53. Prvoinštančný súd úplne opomína toto rozhodnutie, hoci je súčasťou spisu, a v odôvodnení sa s ním nijako nevysporiadal. Bolo pritom nanajvyš žiaduce, aby tak urobil, ak inde konštatuje, že neplatnosť zmluvy nebola prejednaná.

36. Na zrozumiteľnosti odôvodnenia napadnutého rozsudku nepridávajú ani nadväzujúce úvahy prvoinštančného súdu. Kým na jednej strane z neexistencie iného rozhodnutia vyvodzuje domnienku platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky, ktorú mu akoby neprináležalo vyvrátiť, na druhej strane sa opiera o rozhodnutia iných súdov, v ktorých bola pohľadávka, o ktorú žalobca opiera svoju aktívnu vecnú legitímáciu označená za spornú. Odôvodnenie je v tejto časti prinajmenšom nekoherentné. Okrem toho ale prvoinštančný súd dezinterpretoval závery vyplývajúce z týchto rozhodnutí. Uznesenie Okresného súdu Trnava z 26.07.2019, sp. zn. 36K/17/2018-287 (č. l. 449), uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 22.10.2019, č. k. 1CoKR/64/2019-399 a uznesenie Najvyššieho súdu SR v Bratislave 12.05.2020, č. k. Obdo/12/2020 sa síce týkali spornej pohľadávky a jej právneho základu (zmluvy o postúpení pohľadávky), ale boli vydané v konkurznom konaní v štádiu, ktorého cieľom je o. i. overiť, či návrh na vyhlásenie konkurzu nevychádza zo záväzkov dlžníka, ktoré sú sporné [§ 19 ods. 1 písm. c) z. č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších predpisov]. Odvolací súd upriamuje pozornosť na (správny) názor Krajského súdu v Bratislave, ktorý konštatoval, že za spornú sa považuje pohľadávka, ktorú dlžník v konaní účinne spochybní natoľko, že by bolo potrebné v otázke jej právneho dôvodu, výšky a vymáhateľnosti viesť samostatné dokazovanie, ktoré nemôže viesť konkurzný súd. Ak ide o spornú pohľadávku označenú veriteľom v návrhu, postačuje dlžníkovi spornosť tejto pohľadávky iba osvedčiť, aby súd na ňu neprihliadol, t. j. dlžník nemusí spornosť pohľadávky preukázať. Otázka preukázania alebo nepreukázania spornej pohľadávky je preto vždy predmetom dokazovania v samotnom sporovom konaní, pričom konkurzný súd nemôže viesť v rámci konkurzného konania dokazovanie ohľadom preukázania právneho základu, výšky pohľadávky, ktorej spornosť sa namieta. Inak povedané, to, že dlžník pred konkurzným súdom osvedčí, že pohľadávka je sporná, neznamena, že jej opodstatnenosť bola súdne preskúmaná. V prejednávanej veci to je teda práve súd prvej inštancie, komu prináleží vyriešiť otázku spornosti dotknutej pohľadávky a vykonať na tento účel potrebné dokazovanie. Tejto úlohy sa nemôže zbaviť odkazom na závery konkurzných súdov o spornosti pohľadávky. Spornosť nepostačí v tomto konaní konštatovať, treba ju vyriešiť.

37. Žalobkyňa odôvodneniu napadnutého rozsudku správne vytyka aj to, že z neho nemožno vyvodiť, ako sa súd prvej inštancie vysporiadal s ďalšími podstatnými tvrdeniami žalobkyne, napríklad o tom, že BBK AGRO, s.r.o. sa ako nesprávna ako majiteľ spornej pohľadávky, ktorú mala nadobudnúť na základe zmluvy z roku 2011, pretože napriek tvrdenému postúpeniu pohľadávky nenavrhol zmenu oprávneného v exekučnom konaní, a nesprávne sa tak ani žalovaný 1, ktorý sa ako konateľ tejto spoločnosti zúčastnil dražby huteľných vecí vo vlastníctve (spriaznenej) spoločnosti Futsalclub Patrik Senica, s.r.o., ktorej predmetom bola dražba osobného motorového vozidla Nissan Patrol GR, e.č.: SE445AC a prípojného vozidla - Debon, e.č.: SE277YD, a ktorá bola uskutočnená v rámci exekučného konania, vedeného na

exekútorskom úrade súdneho exekútora Mgr. Mariána Kráľa pod sp. zn. EX 262/12, či ďalšej dražby v exekučnej veci vedenej o toho istého súdneho exekútora pod sp. zn. EX 269/12.

38. Odvolací súd ďalej podotýka, že nezistil žiadne prekážky, ktoré by bránili vykonaniu dokazovania na základe dôkazných návrhov uplatnených žalobkyňou, ktoré boli priamo zamerané na spochybnenie právnych účinkov zmluvy o postúpení pohľadávky z roku 2011. Ustálenie skutkového stavu aj na základe tvrdení a dôkazov, s ktorými sa prvoinštančný súd vôbec nevysporiadal, je podľa názoru odvolacieho súdu nevyhnutné na posúdenie prejednávanej veci v kontexte aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne na úspech v konaní.

39. Odvolací súd teda aj v otázke skúmania aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne dospel k záveru, že odôvodnenie napadnutého rozsudku nevyhovuje požiadavkám § 220 ods. 2 CSP, a preto znemožňuje žalobkyňi, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva (právo účinne sa proti rozsudku brániť vecnou argumentáciou v odvolaní), čím zároveň dochádza k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý proces, ako to odvolací súd už vysvetlil vyššie.

40. Nedostatočné odôvodnenie rozsudku a nevykonanie navrhnutých dôkazov potrebných na zistenie rozhodujúcich skutočností je vzhľadom na opísanú mieru zlyhania prvoinštančného súdu takou vadou konania, ktorú nie je dobre možné napraviť až v odvolacom konaní. V dôsledku toho odvolací súd napadnutý rozsudok vo výroku I a súvisiacom výroku II o trovách konania, podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a vec podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

41. Súd prvej inštancie bude v ďalšom konaní (§ 391 ods. 3 CSP) vychádzať z vyslovených právnych názorov odvolacieho súdu a z tohto hľadiska pristúpi k posúdeniu skutkových tvrdení strán a nimi navrhnutých dôkazov a ak budú na zistenie podstatných a rozhodujúcich skutočností súvisiacich s aktívnou vecnou legitímáciou žalobkyne potrebné ďalšie skutkové tvrdenia, vytvorí stranám priestor na ich doplnenie (§ 150 ods. 2 CSP). Následne súd prvej inštancie po doplnení dokazovania opätovne zhodnotí všetky vykonané dôkazy (najmä výsluchy svedkov Poláka a Banyu a listiny predložené žalobkyňou v súvislosti s jej aktívnou vecnou legitímáciou) v ich jednotlivosti, ale aj vo vzájomnej súvislosti (§ 191 CSP), a v spojení s nespornými skutkovými tvrdeniami strán (§ 151 ods. 1 CSP), o ktorých nemá dôvodné pochybnosti (§ 186 ods. 2 CSP), ustáli rozhodný skutkový stav. Takto zistený skutkový stav potom podrobí právnemu posúdeniu, najmä podľa § 524 OZ a nasl. Svoje závery potom v novom rozsudku odôvodní spôsobom súladným s § 220 ods. 2 CSP a bude dbať na to, aby bolo jeho odôvodnenie presvedčivé. Zároveň rozhodne aj o trovách prvoinštančného aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

42. Toto uznesenie prijal senát pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).